

Längelmäen kunnan
jakaminen Jämsän ja Oriveden
kaupunkien kesken

Kuntaliitossopimus

Sisällysluettelo

1	Sopimuksen lähtökohdat, voimaantulo ja sitovuus	2
2	Visio ja tavoitteet	3
2.1	Visio.....	3
2.2	Tavoitteet.....	3
3	Edellytykset liitokselle	3
4	Kuntajaon toteuttaminen, nimi ja vaakuna.....	3
5	Hallinnollinen jaotus, kuntarajan käyminen, yhteisöjen ja säätiöiden kotipaikka.....	3
6	Längelmäen kuntajakolain 20 §:n mukainen taloudellinen selvitys	4
6.1	Pääperiaatteet omaisuuden arvojen selvityksessä	4
6.2	Rahojen ja saamisten siirtyminen	4
6.3	Omaisuuden tasaaminen.....	5
6.4	Taseen jako vuoden 2004 tilinpäätöksen perusteella.....	5
6.5	Längelmäen kunnan talouden hoitaminen 2005 - 2006.....	5
6.6	Taloudellisen selvityksen erimielisyyksien ratkaiseminen.....	5
7	Kuntajaon seurantaryhmä ja väliaikainen hallinto vuosina 2005-2006	5
8	Kunnalliset säännöt ja taksat	6
9	Luottamushenkilöorganisaatio	6
10	Toimihenkilöorganisaatio	7
11	Yhdistymisavustuksen käyttö	7
12	Valtionosuuksien korvauksen käyttö	8
13	Kohteet, joihin haetaan investointi- ja kehittämisavustusta	8
14	Hallinnon ja palveluiden järjestämissuunnitelmat.....	9
15	Hallinnon sijoittuminen Länkipohjaan.....	9
16	Asukasvaikuttaminen	9
17	Tämän sopimuksen ensisijaisuus	9

1 Sopimuksen lähtökohdat, voimaantulo ja sitovuus

Tämä sopimus on tehty Längelmäen kunnan jakamiseksi Jämsän ja Oriveden kaupunkien kesken ja on myös juridisessa mielessä lain kuntajakolain muuttamisesta (167/2005) 9 §:n tarkoittama hallinnon ja palveluiden järjestämissopimus.

Sopimus tulee voimaan, kun kuntien valtuustot ovat sen hyväksyneet ja valtioneuvosto on tehnyt päätöksen kuntajaon muutoksesta ja se sitoo Jämsän, Längelmäen ja Oriveden kuntia kuntajaon muuospäätöksestä lähtien sen voimaantuloon saakka ja sen jälkeen Jämsän ja Oriveden kaupunkeja viiden vuoden ajan pykälien 1- 6 osalta ja pykälien 7 – 16 osalta kolmen vuoden ajan. Tarkoituksena on tuottaa palvelut nykyistä taloudellisemmin ja tehokkaammin yhdistyvissä kunnissa.

2 Visio ja tavoitteet

2.1 Visio

Kuntajaotuksen tuloksena syntyy Jyväskylän ja Tampereen väliin yhteistyökykyiset ja kehittyvät kuntanaapurit, jotka turvaavat asukkailleen laadukkaat palvelut tehokkaasti ja taloudellisesti sekä kehittävät elinkeinoelämää ja asuinympäristöä luontoarvoja kunnioittaen yli maakuntarajan.

2.2 Tavoitteet

Kuntajaotuksen muutoksen tavoitteena on, että

1. Längelmäen kunnan alueella turvataan asukkaille peruspalvelut ja luodaan elämisen ja elinkeinotoiminnan kehittymisen edellytyksiä,
2. järjestetään kunnalliset palvelut nykyistä taloudellisemmin ja tehokkaammin,
3. varmistetaan, että kaikki sopimusosapuolet hyötyvät uudesta vahvemmassa kokonaisuudesta sekä
4. osapuolet pystyvät nykyistä paremmin vastaamaan tulevaisuuden haasteisiin.

3 Edellytykset liitokselle

Kuntajaon muutoksen lähtökohtana on kehittää kuntien alueellista eheyttä ja yhdyskuntarakenteen toimivuutta (kuntajakolaki 1 §). Kuntajakoa voidaan muuttaa, jos muutos:

- 1) turvaa ja edistää palvelujen järjestämistä alueen asukkaille;
- 2) parantaa alueen asukkaiden elinolosuhteita;
- 3) parantaa alueen elinkeinojen toimintamahdollisuuksia; tai
- 4) edistää kuntien toimintakykyä ja toiminnan taloudellisuutta.

Kuntajakolain 1 ja 3 §:ien mukaiset edellytykset täyttyvät Längelmäen jakamisessa Jämsän ja Oriveden kaupunkien kesken ja samalla tämä kuntajaotuksen muutos edistää ja parantaa edellä mainittuja asioita.

4 Kuntajaon toteuttaminen, nimi ja vaakuna

Kuntien yhdistämiseksi lakkautetaan Längelmäen kunta ja sen itäosa liitetään Jämsän kaupunkiin ja länsiosa Oriveden kaupunkiin 1.1.2007 alkaen. Liitteenä 1 on Längelmäen kunnan kartta, johon kunnan jakoviiva on merkitty punaisella värillä. Oriveden ja Jämsän kaupungit käyttävät entisiä nimiään ja vaakunoitaan.

5 Hallinnollinen jaotus, kuntarajan käyminen, yhteisöjen ja säätiöiden kotipaikka

Kuntajakolain 45 §:n mukaiset muutokset oikeudelliseen ja hallinnolliseen jaotukseen määräytyvät Längelmäen osalta sen mukaan kumpaan kaupunkiin Längelmäen kunnan alue liittyy. Tämän sopimuksen hyväksymisen jälkeen pyydetään maanmittauslaitokselta kuntajakolain 44 §:n mukaista kuntarajan käymistä liitteenä 1 olevan kartan perusteella.

Jos rekisteriin merkityn yhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai muun yhteisön taikka säätiön yhtiöjärjestyksessä tai säännöissä määrätty kotipaikka on ollut Längelmäki, on se kuntajakolain 32 §:n mukaan 1.1.2007 alkaen Jämsä. Oriveden kaupunki on valmis tarvittaessa korvaamaan kotipaikan vaihtamisesta aiheutuvat kulut, mikäli Längelmäelle rekisteröity yhtiö, yhdistys tai muu yhteisö taikka säätiö sitä haluaa.

6 Längelmäen kuntajakolain 20 §:n mukainen taloudellinen selvitys

Kuntajakolain 20 §:n mukaan toimitetaan Längelmäen omaisuutta koskeva taloudellinen selvitys. Taloudellisessa selvityksessä on sellainen kiinteä omaisuus tai muu käyttöoikeus, joka yksinomaan tai pääasiallisesti palvelee jotakin aluetta, on selvityksessä osoitettava sille kunnalle, johon alue tulee kuulumaan. Muutoin omaisuus sekä velat ja velvoitteet jaetaan selvityksessä siten, että selvityksen kokonaisvaikutukset kohdistuvat kuntiin tasapuolisesti. Kuntien kesken on taloudellisen selvityksen osalta sovittu seuraavaa:

6.1 Pääperiaatteet omaisuuden arvojen selvityksessä

Tase-erien jako toteutetaan niin, että tasearvo siirtyy sille kunnalle, jonka hoidettavaan alueeseen tai tehtävään vastaava erä liittyy.

Mikäli tasearvolle ei löydy em. perustetta, arvo jaetaan Längelmäeltä Jämsään ja Oriveteen siirtyvien asukkaiden suhteessa (Jämsä 65 % ja Orivesi 35 %). Prosenttiluvut tarkistetaan lopullisesti väestötilanteen 31.12.2006 mukaisesti.

Rakennusten tasearvot merkitään sijaintinsa mukaan sille kunnalle, missä ko. rakennus sijaitsee. Liikuntapaikkojen tasearvot ja liikuntapaikat merkitään sille kunnalle, jolle ne siirtyvät jaossa.

Taseen käyttöomaisuuden arvot tulevat poistoina vuosikuluksi. Längelmäen kunnan vahvistamaa poistosuunnitelmaa noudatetaan mahdolliseen liitosajankohtaan saakka, eikä siihen tehdä muutoksia. Eri tase-eriä on käsitelty suoraan Längelmäen kunnan tasearvojen pohjalta eikä omaisuutta ole lähdetty arvioimaan käypään tai päivänarvoon. Käsitteilytavasta johtuen osa omaisuudesta on tasearvoltaan käypää arvoa suurempi.

Merkityksettömät, pienet tasearvot, jotka ovat arvoltaan alle 100 euroa, poistetaan taseesta ja tuloutetaan seuraavissa tilinpäätöksissä ennen Längelmäen jakamista.

6.2 Rahojen ja saamisten siirtyminen

Rahat ja saamiset sekä pitkä- ja lyhytaikainen vieras pääoma siirtyy Jämsän kaupungille kokonaisuudessaan. Tähän menettelyyn haetaan velkojien suostumus. Yhdistymisavustuksen jaossa otetaan huomioon Längelmäen pitkä- ja lyhytaikainen lisävelkaantuminen vuosina 2005 – 2006 tämän sopimuksen 11 §:n mukaisella tavalla. Lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan ei kuitenkaan lueta lomapalkkavelkaa, joka jaetaan kaupungeille siirtyvän henkilöstön mukaisesti erillisellä sopimuksella.

6.3 Omaisuuden tasaaminen

Kaupunkien väliseen omaisuuden tasaamiseen käytetään Längelmäen kunnan peruspääomaa eikä kaupunkien välillä makseta rahakorvauksia. Oriveden seudun kansanterveystyön kuntayhtymän purkamisen johdosta Oriveden kaupungille Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen perusteella mahdollisesti maksettavaksi tuleva osuus jää Oriveden kaupungille.

6.4 Taseen jako vuoden 2004 tilinpäätöksen perusteella

Längelmäen vuoden 2004 tilinpäätöksestä tehty yleispiirteinen tase-erittely ja tase-erien jakautuminen Jämsän kaupungin ja Oriveden kaupungin kesken on liitteenä 2. Lopullinen tase-erittely tehdään vuoden 2006 tilinpäätöksen mukaan niin, että ko. erittely käy saantokirjana.

6.5 Längelmäen kunnan talouden hoitaminen 2005 - 2006

Längelmäen kunta hoitaa omaa talouttaan huolellisesti ennen kunnan jakamista. Längelmäen kunnalle tehdään vuosia 2005 - 2006 koskeva talouden sopeuttamisohjelma 1.10.2005 mennessä, jota noudatetaan kuntajakolain 33 §:n edellyttämällä tavalla. Jos jostakin syystä syntyy tarve poiketa edellä mainituista suunnitelmista tai tästä sopimuksista, siitä tulee sopia Jämsän ja Oriveden kaupunkien kanssa yhteisesti tämän sopimuksen 7 §:n mukaisen seurantaryhmän kanssa. Mikäli taloussuunnitelman mukaiset tuotot eivät suunnitellusti toteudu, on vastaavasti tehtävä kulujen säästöjä tai saatava vastaavasti muualta lisätuloja. Längelmäen metsätaloussuunnitelman mukaiset hakkuut vuosille 2005 - 2006 toteutetaan ja niistä saatavat tulot käytetään vähentämään lisälainan tarvetta.

6.6 Taloudellisen selvityksen erimielisyyksien ratkaiseminen

Mikäli tämän taloudellisen selvityksen tulkinnasta syntyy erimielisyyksiä, asia ratkaistaan kuntajakolain mukaisena hallintoriita-asiana Hämeenlinnan hallinto-oikeudessa.

7 Kuntajaon seurantaryhmä ja väliaikainen hallinto vuosina 2005-2006

Jämsän kaupunki, Längelmäen kunta ja Oriveden kaupunki asettavat yhteisen kuntaliitoksen seurantaryhmän yhden kuukauden kuluessa kuntaliitoksen päättämisestä ao. kuntien valtuustoissa. Seurantaryhmän työn tavoitteena on kuntaliitoksen tarvitsemien käytännön toimenpiteiden valmistelu ja päätösten toimeenpanon seuranta niin, että kuntajakolain 33 §:n tarkoitus toteutuu. Työryhmään valitaan kustakin kunnasta kaksi luottamushenkilöjäsentä ja yksi viranhaltija sekä heille varahenkilöt. Seurantaryhmä valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja kutsuu sihteerin.

Längelmäen kunnan johtoryhmän, johon kutsutaan Jämsän ja Oriveden kaupungin edustajat, edellytetään kokoontuvan säännöllisesti ja johtavan kunnan palvelutuotantoa tämän sopimuksen edellyttämällä tavalla.

8 Kunnalliset säännöt ja taksat

Jämsään liittyvällä Längelmäen alueella noudatetaan Jämsän kaupungin sääntöjä ja taksoja. Oriveteen liittyvällä Längelmäen alueella noudatetaan Oriveden kaupungin sääntöjä ja taksoja.

9 Luottamushenkilöorganisaatio

Kunnat esittävät valtioneuvostolle, että kuntaliitoksen johdosta ei järjestetä Jämsässä ja Orivedellä kunnallisvaaleja syksyllä 2006.

Längelmäen valtuuston jäsenet, jotka asuvat Jämsän alueella 2007-2008, muodostavat Jämsän hallinto-organisaatioon kuuluvan neuvottelukunnan. Längelmäen valtuuston jäsenet, jotka asuvat Oriveden alueella 2007-2008, muodostavat Oriveden hallinto-organisaatioon kuuluvan neuvottelukunnan. Neuvottelukuntien tehtävänä on seurata yhdistymissopimuksen toimeenpanoa ja antaa sitä koskevia lausuntoja sekä antaa lausunto ennen Jämsän ja Oriveden kaupunginhallitusten talousarvioehdotuksia. Lisäksi neuvottelukunnalla on mahdollisuus tehdä ehdotuksia entistä Längelmäen kuntaa koskevissa muissa asioissa. Neuvottelukunnat ovat kuntalain 17 §:n mukaisia toimikuntia.

Jämsän kaupunginhallitukseen ja seuraaviin lautakuntiin

- tekninen lautakunta,
- sosiaalilautakunta,
- sivistyslautakunta ja
- ympäristölautakunta

valitaan 1.1.2007- 31.12.2008 Längelmäen kunnan alueelta yksi jäsen ja hänelle varajäsen.

Oriveden kaupunginhallitukseen ja seuraaviin lautakuntiin

- koulutuslautakunta,
- sosiaali- ja terveyslautakunta,
- tekninen lautakunta,
- ympäristölautakunta ja
- vapaa-aikalautakunta

valitaan 1.1.2007- 31.12.2008 Längelmäen kunnan alueelta kaksi jäsentä ja heille varajäsenet.

Jäsenten valinnan suorittavat Oriveden ja Jämsän kaupunginvaltuustot Längelmäen kunnanvaltuuston ehdotuksesta.

Tätä varten tehdään Jämsän ja Oriveden hallintosäätöihin tai johtosäätöihin määräaikaiset muutokset.

10 Toimihenkilöorganisaatio

Längelmäen kunnan organisaation viroissa olevat vakinaiset viranhaltijat ja pysyväisluonteisissa työsuhteissa olevat työntekijät siirretään Jämsän ja Oriveden kaupunkien palvelukseen kuntajakolain 13 ja 15 §:ssä säädetyllä ja tällä sopimuksella tarkennetulla tavalla. Liitteenä 3 on luettelo Längelmäen kunnan palveluksessa olevan henkilöstön siirtyminen Jämsän ja Oriveden kaupunkien palvelukseen.

Längelmäen vakinaiset viranhaltijat ja työntekijät siirtyvät kuntajakolain mukaisesti vanhoina viranhaltijoina ja työntekijöinä uuden kunnan palvelukseen heille soveltuviin tehtäviin. Siirtyvällä henkilöstöllä on oikeus saada virka- ja työsopimussuhteeseensa kuuluvat edut sellaisina, etteivät ne ole epäedullisemmat kuin heille aikaisemmasta palvelussuhteestaan kuuluneet vastaavat edut.

Vakinaisen henkilöstön lisäksi määräaikainen henkilöstö siirtyy uuden kunnan palvelukseen tehtyä virkamääräystä tai määräaikaista työsopimusta vastaavaksi ajaksi.

Tavoitteena on, että Jämsän ja Oriveden organisaatioiden tehostamistoimet voidaan toteuttaa henkilöstön luontaisen poistuman kautta. Ryhmävakuutuksen avulla mahdollistetaan eläkejärjestelyt, joilla edistetään henkilöstötarpeen sopeuttamista.

Längelmäen kunnanjohtaja Timo Toivonen siirtyy 1.1.2007 alkaen Oriveden kaupungin palvelukseen. Hänen palkkauskustannukset kahdelta vuodelta huomioidaan yhdistymisavustuksen jaossa.

Längelmäen kunnasta ennen 1.1.2007 eläkkeelle jääneiden henkilöiden eläkevastuut jaetaan Längelmäeltä Jämsään ja Orivedelle siirtyvien asukkaiden suhteessa. Kuntien asukaslukujen perusteena pidetään väestötietolain mukaisia kuntajaon voimaantulovuotta edeltävän vuoden väestötietoja.

11 Yhdistymisavustuksen käyttö

Lain kuntajakolain muuttamisesta (1447/2001) 38 §:n laskennallisen yhdistymisavustuksen (6,7 milj. euroa) jakamisesta sovitaan, että siitä varataan ensin varat Längelmäen alijäämien kattamiseen, vuoden 2004 tilinpäätöksen mukaan oli 2,02 milj. euroa. Ko. summa käytetään Längelmäen velkojen maksuun. Längelmäen tilinpäätöksessä vuodelta 2004 pitkä- (1,7 milj. euroa) ja lyhytaikaisten (lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta 0,6 milj. euroa) velkojen määrä oli yhteensä 2,3 milj. euroa. Mikäli vuosina 2005 – 2006 Längelmäen kunnalle syntyy lisävelkaa, myös se vähennetään yhdistymisavustuksesta ennen sen jakoa. Loppuosa yhdistymisavustuksesta jaetaan Jämsän ja Oriveden kesken kuntajakolain mukaisella tavalla. Kuntajakolain 38 §:n mukaan silloin kun korvausta saa useampi kuin yksi kunta, korvaus jaetaan kuntien kesken asukaslukujen suhteessa. Kuntien asukaslukujen perusteena pidetään väestötietolain mukaisia kuntajaon voimaantulovuotta edeltävän vuoden väestötietoja.

Jämsän saamaa yhdistymisavustusta käytetään vuosina 2007 – 2011 seuraavasti:

1. Länkipohjan yhdyskuntatekniikan investoinnit (kadut, tiet, vesihuolto, talonrakennus, maanhankinta)	2 000 000 euroa
2. Länkipohjan koulun peruskorjauksen loppuun saattaminen	500 000 euroa
3. Längelmäen teknisten järjestelmien yhdistäminen Jämsän toimintoihin (mm. rantaosayleiskaava)	120 000 euroa
4. Tämän sopimuksen 9 §:n neuvottelukunnan käyttöön	20 000 euroa
5. Tämän sopimuksen 10 §:n mukainen korvaus Orivedelle vuosina 2007 - 2008 yhteensä	50 000 euroa

Oriveden saamaa yhdistymisavustusta käytetään vuosina 2007 – 2011 seuraavasti:

1. Laajakaistayhteyksien kehittäminen	100 000 euroa
2. Rantaosayleiskaavan laatiminen	250 000 euroa
3. Vesihuollon kehittäminen Solalan, Västilän, Puharilan, Eräslahden ja Talviaisten kyliin	450 000 euroa
4. Tehostettu kuntoutus ja hoitoketjujen kehittäminen	250 000 euroa
6. Tämän sopimuksen 9 §:n neuvottelukunnan käyttöön	20 000 euroa

12 Valtionosuuksien korvauksen käyttö

Lain kuntajakolain muuttamisesta (167/2005) 39 §:n valtionosuuksien vähenemisestä saatava korvaus jaetaan kuntajakolain mukaisella tavalla. Kuntajakolain 39 §:n mukaan silloin kun korvausta saa useampi kuin yksi kunta, korvaus jaetaan kuntien kesken asukaslukujen suhteessa. Kuntien asukaslukujen perusteena pidetään väestötietolain mukaisia kuntajaon voimaantulovuotta edeltävän vuoden väestötietoja.

13 Kohteet, joihin haetaan investointi- ja kehittämisyavustusta

Lain kuntajakolain muuttamisesta (167/2005) 40 §:n mukaisiin investointi- ja kehittämishankkeisiin, joilla pyritään taloudellisuuden ja tehokkuuden parantamiseen sovittamalla yhteen kuntien palvelurakenteita tai vahvistamaan elinkeinopohja. Längelmäen vanhusten huollon palvelurakenteesta puuttuvat välimuotoiset hoitopaikat, joilla voitaisiin vähentää laitoshoidon tarvetta ja kustannuksia. Vanhustenhuollon palveluihin tarvitaan lisää rahaa vuoteen 2012 mennessä Jämsässä 4,5 milj. euroa, Längelmäellä 0,4 milj. euroa ja Orivedellä 2,4 milj. euroa eli yhteensä yli 7 milj. euroa nykyisellä toimintamallilla. Tämän kustannuspaineen helpottamiseksi Jämsän kaupunki toteuttaa vanhusten palvelurakenteen uudistamishankkeen, johon haetaan investointi- ja kehittämishankkeiden tukea 1,7 milj. euroa. Investointi- ja kehittämishankkeiden tuella tullaan rakentamaan mm. palvelutalo/taloja, joilla korjataan Längelmäen vanhuspalveluiden rakennetta. Mikäli palveluita myydään Orivedelle, otetaan palveluiden hinnoittelussa huomioon saatu investointituki.

14 Hallinnon ja palveluiden järjestämissuunnitelmat

Lain kuntajakolain muuttamisesta (167/2005) 9 §:n mukaan, jos kuntajaon muutos merkitsee uuden kunnan perustamista tai kuntien lukumäärän vähenemistä, asianomaisten kuntien tulee sopia hallinnon ja palvelujen järjestämisestä muutoksen kohteena olevalla alueella ja sopimukseen on liitettävä suunnitelma, miten kuntien palvelurakenteita sovitetaan yhteen taloudellisuuden ja tehokkuuden parantamiseksi.

Hallinnon ja palveluiden järjestämissuunnitelmia on palveluiden ja niihin liittyvien toimipisteiden osalta noudatettava kuntajaon muutoksen voimaantulosta lukien kolmen seuraavan vuoden ajan, jolleivät taloudelliset tai muut olosuhteet ole muuttuneet siten, ettei sopimuksen noudattaminen ole mahdollista.

Liitteinä 4 on ”Hallinnon ja palveluiden järjestämissopimuksen perustelut ja järjestämissuunnitelmien lähtökohdat” –raportti.

Liitteenä 5 on ”Suunnitelma palvelurakenteiden yhteensovittamisesta taloudellisuuden ja tehokkuuden parantamiseksi” -raportti.

15 Hallinnon sijoittuminen Länkipohjaan

Länkipohjaan järjestetään Jämsän kaupungin toimesta yhteispalvelupiste, jossa on tarpeen mukaisia vastaanottoaikoja ja pidetään saatavilla kunnallis- ja valtionhallinnon lomakkeita ja tiedotuksia.

16 Asukasvaikuttaminen

Yhdistyneet kunnat arvostavat elävien kylien verkostoa ja edistävät kuntalaisten omaehtoista asukastoimintaa. Yhdistymisavustuksesta annetaan 9 §:n Längelmäen kunnanvaltuutetuista muodostettujen neuvottelukuntien käytettäväksi molemmille neuvottelukunnille 10 000 euroa/vuosi eli vuosina 2007 – 2008 yhteensä 40 000 euroa.

17 Tämän sopimuksen ensisijaisuus

Tämän kuntaliitossopimuksen osa on kuntajakolain 9 §:n mukainen suunnitelma palvelurakenteiden yhteensovittamisesta taloudellisuuden ja tehokkuuden parantamiseksi (liite 5). Mikäli nämä asiakirjat ovat ristiriidassa toistensa kanssa, on tämän sopimuksen tulkinta ensisijainen.